în creștetul luminii

alexandru gregorian

Alexandru Gregorian, trăind de câţiva ani în plină lume fermecată, în lumea Andaluziei, a renăscut şi azi numărăm printre noi pe un tânăr poet, care a desminţit propriul lui oracol, de acum câţiva ani, în care ne vorbea de o scădere a puterii lui creatoare.

Eu l-am contrazis, de la apariţia primului volum, *Pete de lumină*, acum cinci ani şi iată că am avut dreptate. De atunci lira lui aşa de fermecător atinsă, altoită pe încântarea peisajului andaluz unde trăeşte, ne-a dat la lumină alt volum de versuri în 1982, *Coasta Soarelui*, unde limbajul poetic s'a împrospătit, unde imaginele care ne subjugă s'au înmulţit şi unde arta lui poetică a atins noi culmi, nebănuite şi neaşteptate.

Dar iată, că în anul acesta, poetul ne dezvălue o altă lume şi ne deschide o altă poartă plină de mister şi ne arată frumseţea unei trări locale, tradusă într'un limbaj curat românesc şi adaptat la noua viziune mediterană, departe de codrii noştri umbroşi, de văile noastre verzi şi de apele noastre viforoase, pe care le-a lăsat de atâta amar de vreme, dar pe care nu le-a uitat niciodată.

Suntem fericiţi, că în Editura noastră, am înmănunchiat această trilogie, care a îmbogăţit poezia românească din lumea liberă.

Aurelio Rauta

Salamanca, Martie 1985

Alexandru GREGORIAN

ÎN CREȘTETUL LUMINII

- Poeme -

16

SALAMANCA - 1985

Alexandru GREGORIAN

ÎN CREȘTETUL LUMINII

- Poeme -

ASOCIACION CULTURAL HISPANO-RUMANA
SALAMANCA - 1984

I. S. B. N.: 84-300-6193-2.
Depósito Legal: M. 43.260-1981.
Printed in Spain - Impreso en España.
Imprime: Gráficas Tresso. - Mariano Usera, 3. 28026 Madrid.

ÎN LOC DE PREFAŢĂ

—CICLUL LUMINII—

Poezia este întâi de toate taină. Conştient sau inconştient, când se apleacă deasupra coalei albe, poetul oficiază o taină. Căci, înainte de a fi limbaj magic, exerciţiu de idei, de cultură, poezia este miracol sacru. Şi aici, ca la întreaga Creaţie, «la început era Cuvântul şi Cuvântul era la Dumnezeu, şi Cuvântul era Dumnezeu», poetul fiind numai un diac, un fel de scrib, umil instrument de creaţie în puterea atotcuprinzătoare a inspiraţiei «de sus».

De aceea am găsit potrivit ca în fruntea acestui nou volum de poeme ale luminii să reproduc, dintr'o carte mai veche a mea de acum treizeci şi ceva de ani, o poezie în care e vorba tocmai de ungerea aceasta, de hirotonisirea poetului întru şinul scribilor cereşti, adică de procesul mistic al «inspiraţiei» poetice.

DIACUL ÎNGERULUI (*)

Carte îngerul nu ştie
pământeşte ca şcolarii;
nici ceti şi nici a scrie,
că Abecedarul, Sus,
îngerii-l deprind pe stele
lângă jeţul lui Iisus,
în alaiul cetelor,
luluind pe acatiste,
lin, somnul planetelor.
Noaptea, dar, noi doi, târziu

stăm sub zodiac de taină
şi vorbim sporovăim
de ce ştim şi nu mai ştim
(câte odată mai şi scrim...)
El îmi spune şi eu scriu
cu cerneli cereşti în vers
cum s'adună, se'ncunună
zumzetul din Univers.
Noi din ursitori ne-am prins:
îngerul să-mi stee'n umăr
spangă de azur aprins,
să mă treacă peste veac
unde nu e vad, iar eu
să-i slujesc şi să-i fiu diac.

München, 1953

Despre destinul ultim, transcendental, al artistului poet, cetitorul va găsi în cuprinsul acestei noi culegeri două încercări de deslegare, preluate direct din fondul de aur, folcloric, al culturii noastre creştine.

A. G.

Benalmádena, Spania

(*) Din volumnul «Poeme pentru fraţii mei», München 1953, editura autorului.

MARINĂ

Anei

Luna iese lin din mare
— disc de zmalţuri în vulvoare —
poleindu-mi peste valuri
punţi de aur şi opaluri.

Noaptea, între munţii-albaştri,
'nalţă sfeşnice de aştri.
Cerul miroase-a lămâe,
a heruvi şi a tămâe.

Tremurul sclipit din stele
pune steme în vintrele.
Briza 'nalţă, bate, sparge
depărtările'n catarge.

Trag la ţărm luntrea, că mi-s
grele mrejele de vis...

18 Noembre 1983
Clinica de la Encarnation, Málaga

GENEZĂ

Albe vijelii de soare
ard în larguri de cleştare
prunduri şi vecii în mare.

Adâncimile-s lăuze:
transparenţe de meduze
boltesc raiuri andaluze.

Ca'ntr'un început de ere,
vremuiesc din crug mistere
peste sfere de tăcere.

Şi Tu, Doamne, tot sihastru,
pe cel tron de foc, albastru,
rotind lumi din astru'n astru...

Nu mai vii ca'n vremea-aceea
— călcând vântul şi mareea —
la ai Tăi, în Galilea!

Vera Cruz - Benalmádena
4-17 Martie 1982

A ÎNFLORIT IAR CERUL

O albă troenire de lumină:
a înflorit iar cerul în migdali.
Petale mătăsoase mi se-anină
în candelabre, sus, de portocali.
Lămâii din livezile lactee
se frâng şi ei de-atâtea curcubee.
Şi smochinii, Doamne, ce de berechet!

În ce rai de ţară o să pun la vară
atâta pomet?

1 Februarie 1982
El Pinillo - Málaga

AQUARELĂ

Lumină vântuită'n
amurgul cosmic, violet.

Încet,
fosforescentă,
ostia în mers a lunii
îmbracă'n umbre albe
şi în salbe
de sidef
marea, zarea,
tăcerea, palmierii,
stihiile, lăstunii.

Casa Luz
10 Decembre 1982

ŢARA DE VIS

Asta e ţara conquistadorilor în zale,
plecaţi afară din timp în legende,
ţara albelor catedrale
încremenite de sfinţii fiori
în păduri de stalactite-lumină,
ţara dospită din flori
sub balcoane cereşti,
ţara cu chiparoşi
unduind nepământeşti
rugi pe sub bolţi de euharistii;
ţara'nchinată Sfintei Marii,
ţara de mărgean
a ibericului Cid năsdrăvan,
a tristului Quijote de la Mancia
şi a bravului său Sancio Pancia;
a iluminatului Francisco Pizzaro
şi-a sfintei Tereza;
ţara care freamătă
între cuvioşii măslini,
în paftale de stele şi crini.

Sub lunecuşul de aur
al lunii,
când noaptea-şi înalţă
păunii,
ţara ursitoare de ginţi şi de sfinţi
aromeşte toată a laur ,
a portocale de aur,
a cimbru şi-a rugăciune.

Altar peste genune,
asta e ţara sveltelor giralde,
ţara care cântă
şi sângeră'n nebune coride şi arde.

10 Noembre 1982
Sevilla

PASTEL

Briza vântură lumina
prin lămâi şi pe topaze.
Marea-şi clatină adâncul
într'o scoică şi'n talaze.

— Harfe line, albe cânturi —
albe păsări de coral
ţes tăcerile şi ceruri
întru seara de cristal.

Scânteiaţi de-un spic de lună,
trei cipreşi tămâe fumuri
către-albastrele zenituri.
Dorm flamingii în lagună.

Noapte bună!

17 Februarie 1982
Antequera

AU ÎNFLORIT LĂMAI

Mirese'n voaluri albe de lumină:
au înflorit lămâii în grădină.

Mireasma lor anină'n policandre
beteală de petale moi şi tandre.

22 Februarie 1983
Casa Luz

SMARALDELE OCHILOR TĂI

Nu, smaraldele ochilor tăi,
deşi cuprinse, învinse
de umbre sumbre,
încă nu-s stinse, nu-s stinse...
Ochii tăi sunt farul sufletului meu
şi cântul meu,
lumina mea şi stema mea.

Nu, ochii tăi superbi,
sprâncenaţi ca două umbre de cerbi,
nu sunt orbi.
Prin ceaţa lor văd lucind,
strălucind
odoarele, altarele,
dimineţile, fâneţele, ostreţele;
văd soarele
fulgerând zăpezile, amiezele.

Şi mai întâi
văd primăvara
și vara, ca odinioară,
cu seri de iubiri fierbinţi;
văd petuniile zmălţuite, ivite'n
stihare de sfinţi.

Eu văd prin ei,
prin ochii tăi,
căi lactee şi curcubee
răsfrânte, cu cerul albastru, jugastru
în mare.

Văd mijind, înflorind
timpul, anotimpul
prin dalbe ogive stelare.

Cu ei desluşesc zodii şi cărţi,
văd lumina unduind, ca anţărţ,
sideful petalelor de migdali
din grădină;
şi văd suliţele chiparoşilor, umbroşilor,
împungând cerul.

Văd înaltul, eterul
inundat de lumina de jos
şi din jur.
În aerul pur,
filtrat prin roua ochilor tăi verzi,
înoptaţi,
văd flamingii pictaţi
în acuarele roz,
zburând din lagună
spre cuiburile de fum şi rogoz
din partea cealaltă de lună.

Văd, violetă, 'n amurg,
coama de zimbru
a muntelui pe care ard
şi curg
aromele de cimbru
şi nard.

Cu smaraldele ochilor tăi
eu văd iar şi iar
macii de jar
şi, curgând din timp în vecii,
văd frumuseţile României celei vii;
văd miturile — har iconar —
tiparele, izvoarele,
alvii de argintate Dunări cereşti.

Dincolo de'nnaltele înserări pământeşti,
văd aţipind îngerii Domnului
prin zăvoaele somnului.

Iubito, smaraldele ochilor tăi
sun nestinsele lumini
ale ochilor mei.

4 Aprilie 1984
Casa Luz

POVESTE PENTRU COPII

Dincolo de lună, de brumă,
se face-o grădină
cu meri de lumină
şi ciorchini de stele
legate'n betele;
şi niţel mai sus
(seraful mi-a spus)
arcuit pe hău,
e şi-un curcubeu
cu sfinte izvoare
şi bolţi rotitoare.
Şi'n fiece boltă-s
portocali în voltă
şi canari albi care
triluesc răcoare;
iar prin bolţi se plimbă
sfinţi de orice limbă
şi îngeri prin pruni,
citind rugăciuni
dela copii buni.

Alţi îngeri vin roiuri
pe sus, după soiuri,
după cin — şi-atunci
cei cu aripi lungi
se strâng la o parte
scriind într'o carte
nume de alţi sfinţi,
de copii cuminţi...
Cei cu aripi scurte
se joacă prin curte.

Cei de-un veac şi-un an,
mai mici, mai pitici,
sar de pe ghiozdan
drept pe tobogan
în lună, cunună...

Aci vieţueşte,
cu planete'n deşte,
veşmântat în raze,
pe tron de topaze,
încărcat de ere,
de haruri, de sfere,
Bunul Dumnezeu.

Subt cel curcubeu
(uitai să vă spun,
că-s biet diac bătrân)
aninată'n plaur,
cu poame de aur,
este şi-o moşie,
fel de'mpărăţie,
cât o veşnicie.

A cui vreţi să fie?

5 Martie 1984
Casa Luz

SONATĂ

Lună, fă-mi la schitul tău o scară
— filigran de vis —
să urc gând smerit, de seară,
sus, în paradis.

Şi-adumbrirea ta de aur, lună,
— aură şi mir —
la vecernii — piază bună,
toarnă-mi-o'n potir.

15 August 1983
Casa Luz

POSEIDON

Ne măsurăm prin marmuri anii.
Foşnesc lumini şi se ivesc,
din mituri, vechi Mediteranii.

Ne ancorăm în larguri gândul.
Din legănare'n legănare,
pe undă-şi bate cerul prundul.

Ieşim din timp, călcăm pe astre.
Se clatină — cearcăn sub lună —
maree, limpezimi albastre.

Văpăi din Urse'n rug de laur.
Nemărginirea ne'ncunună
lungind la ţărm umbre de aur.

Poseidon e-aici de-a pururi
zeu
peste valuri şi azururi.

29 Ianuarie 1982
Benalmádena

PEISAJ BETIC

Afară din lume,
între unduioase verbine
de supume
şi geranii de jar
şi rubine,
se'nnalţă podgorii solare
cu ciorchine coapte, de chihlimbare.

Afară din timp, din anotimp,
pe subt albastre
altare cereşti,
în calde, vetuste Hispalii,
curcubee şi
transparente meduze
înveşmântă'n vitralii
catedrale-andaluze.

Brăţări de lumină
încunună
ghirlande şi albe giralde.

Afară din lume,
— rai fără nume—
caravele de stele
sclipesc, se oglindesc
în adâncuri
ducând cu ele
turnuri columbiene
de vis şi porfir
pe Guadalchivir...

4 Aprilie 1983
Sevilla

CĂDELNIŢĂ DE AUR

Cădelniţă de aur — luna
îmi tămâie marea, duna.

Şi-mi aşterne în grădină
tot chilimuri de lumină.

29 Martie 1983
Casa Luz

ÎNFLORESC LEANDRII

Scântei din salbele de stele
s'au altoit de-a lungul casei mele
pe toţi puendrii moi de leandru
şi ard acuma'n câte-un policandru
cu zmalţuri de agate şi rubine.
Sclipirea le-o păstrez întreagă'n mine;
mireasma le-o adun însă — licoare —
cu roua de lumină, în ulcioare
şi-o dau s'o bea heruvi şi căprioare.

7 Iulie 1982
Casa Luz

ÎNFLORESC LEANDRII
(Variantă)

Stropiţi de sus cu zmalţuri şi inele,
au înflorit sub zidul curţii mele,
scânteietori de har, puendrii moi de leandru.
Petalele îmi ard în câte-un policandru
cu flăcări de agate şi rubine.

Adăst acum, din soare, roiuri de albine
mireasma să le-o adune'n faguri şi ciorchine.

8 Iulie 1982
Casa Luz

AQUARELĂ

Încurcaţi în zăduf
şi'n funii,
măgăruşi cărunţi,
cu paşi mărunţi, mărunţi,
cu ochi de catifea
şi de petunii,
rumegă alene
timpul prins în gene.

Şi de sus, din argea,
şi câte-o părelnică stea.

23 Iulie 1983
Mijas

VÂNTURILE

Uf, vânturile...
Vânturile de Ianuarie,
din prag de Spanie
sgâlţâind munţii goi,
munţii de marmură
şi-un cer de pomadă
gata să cadă
în vis, în abis,
vuind peste văi...

Vânturile «iernii» andaluze,
fără ger
nici zăpadă,
răstoarnă vijelii de stihii
şi supze
în glastrele Anei,
şi'n oglinzile sparte
ale Meriteranei,
în cumpăna zilei,
în palmieri,
pe somnul de ieri,
până'n Atlantic, departe...

Vânturile'ntoarse,
polare, care
spulberă peste noi
nori sterpi, fără ploi
şi cenuşa zborurilor arse
de pierdute stoluri prin goluri
interstelare...

Vânturile nebune
de peste dune,
dintre hotare,
viscolesc lumina, verbina,
chiparoasele,
orele, casele
zgribulite, turtite
— albe madreporii —
fantasmagorii
de funduri ireale,
bizare, de mare...

Vânturile care...
de-atâtea seri...
Hei, brizele verii de până mai ieri...

14 Ianuarie 1984
Casa Luz

EPIFANIE (*)

Din scripturi şi din icoane pogoară iar spre
[Betleem ducând odoare
bătrânii magi din răsărit, cu ochii ficşi la steaua
[călătoare.
Întreaga Spanie creştină din ogive, din vitralii, în
[cununi,
li se închină mereu înfometată de minuni.

Sufletul iberic nu uită nici acum
întâiul lui colind cu magi crăeşti la drum
şi-aceeaş stea de jar, cântând,
căci pe-aici nu-i timpul timp, ci un
ne-început curgând
spre un ne-sfârşit de veşnicii:
amin cădelniţat, albastru, din tării.

(*) Apărută în vol. «Pete de Lumină» fără ultima strofă.

LIVEZILE ANDALUZE

Pretutindeni, verzi
tufe de laur
şi livezi,
livezi de aur,
cât vezi
pân' la mare, în depărtare.
Portocalii-s plini
de rumene stele.
Lămâile, coapte, mustesc si ele
a soare. Pe zare,
alte scânteietoare
livezi de măslini
argintaţi, ca'n biblicul Ierusalim.

Se sprijină pământul,
vântul,
cerul
pe smălţuitul lor chilim
de umbre şi lumini,

că tot îţi vine să'ngenunchezi
şi să te'nchini.

Coasta Soarelui (din avion)
22 Februarie 1984

MELANCOLIE

Ceas târziu de seară.
Tot ascult, de-o vară,
suspin de vioară
din luna de ceară.

10 Octombre 1983
Costa del Sol

CORIDĂ

Giraldă sculptată'n lumină vie,
fagure greu de omenie,
ţară care, din părinţi în părinţi
ai dat şi-ai dat
poeţi şi veacuri de aur şi sfinţi!

Ţară cu suflet uriaş
(măsurat de Cotruş pe Monserat)
ţară cu frunte veşnic verde, de laur,
pe care niciun uragan n'o frânge,
de ce-ţi laşi măslinii cerului
mânjiţi cu sânge?

Unde-i hidalgul poet al tău
care să te deslege de rău,
să cânte, să-ţi descânte,
din toate harfele vântului,
iubirea sfântului
Ioan al Crucii, şi-a lui Dumnezeu?

Unde-i şi marele profet spaniol
— prin veacul de-acum, veac spart şi gol —
care, în rouă şi lacrămi,
să spele, să stingă
atâtea orgii de ură,
de foc şi de zgură,
în care te mistui şi gemi?

Şi blestemi?...

14 Iunie 1983
Ronda

LITANIE

La ceasul aprig de jar
nu-i har de ploae'n hotar.

Pâlpăe dogoare crăpată,
scăpărată din duhuri de piatră.
Pătrund cu vântul pe brânci
vipii în ceruri şi'n stânci.
Blestemul scorojeşte pământul.

Din crug de cenuşă cad în măsliniş de scrum
păsări aevea, de fum.

Subt fierbinte'nveliş de lumină,
flăcări de zăduf, în trupină.
Toate rădăcinile lumii pier arse
de cer. Cad zările'ntoarse
în pârjol şi'n blestem.
Nu le auzi prin încinsul soltiţiu
cum gem?...

Sus, peste munţii sticloşi, roşi
de zguri şi rugină, peste arşiţa din tină,
peste altare, peste mare
— marea, şi ea, o pecingine

în țărm african de funingine —
heruvii se plâng în albe litanii
Domnului să dea cep norilor, vâltorilor
peste însetatele Sale Hispanii.

Jos miroase a isop de sfeștanii.

12 Iulie 1983
Casa Luz

PSALM

Cer luminos. Printre ogivele de stele
tot săgetează gând pieziș ca să-l atingă.

Au, cutezătorul, vrea să-l stingă
în greaua noapte-a mea dintre zăbrele?...

12 Ianuarie 1982
Casa Luz

RECITINDU-L PE BLAGA

Iulie — şi ninge ca iarna pe Sierra Nevada.
Spumoasă, argintată, ireală
— candid polei de beteală —
sclipeşte'n piscuri zăpada.

Jos, îl recitesc pe Blaga sub portocali
plini de mediteraniene zădufuri.
Se topesc mimoze — aurării în pufuri —
prin gruii aprinşi, vesperali.

Naltă, transparentă umbră de ametist,
se desprinde parcă din vers însuşi poetul.
(Apare şi dispare pe'ncetul.)
Trist, versul i se face apoi plâns, acatist.

Poate unde s'a lepădat, în sofisme, omul de Crist?

18 Iulie 1983
Málaga

RE-RECITINDU-L PE BLAGA

Málaga.
Îl re-recitesc pe Lucian Blaga
sub palmieri
în adânci, albastre tăceri
andaluze.
Rând pe rând
se scutură orele — spuze
de aur — pe file, pe gând.

La ora de cumpănă,
de întocmeli,
mă frământă multe
şi vechi îndoeli...

Mare mag, profetul, poetul, dar
unde-ie cerul?
Unde, spicul de har,
sacrul, misterul?

Întorc pagina şi'ncerc,
cu gândul în cerc,
să desluşesc din nou,
să desleg verbul întreg
în care poetul, profetul,
cu neocolite sofisme
(semne de alte schisme)
se lapădă de cer şi de Crist.
Şi sunt trist.

Îl citesc şi re-recitesc într'una:
«Dumnezeule... fără să-mi fi fost
vreodată aproape
te-am pierdut pentru totdeauna
în ţărână, în foc, în văzduh şi pe ape» (*).

18 Iulie 1983
Málaga

(*) Lucian Blaga, în «Psalm» din vol. «Poemele Luminii».

SIESTĂ

Timpul meu (târziu iau seama'n fine)
nici nu trece, nici nu vine.
Orice-aş spune, orice-aş face,
nu ne împăcăm — şi pace...

Dacă-i cânt, dacă-l îndemn,
timpu'mi pregetă'n vre-un semn.
Dau să-l prind prin portocali,
el tânjeşte'ntre corali.

Când vin îngerii cu-amiaza
să joace'n lămâi sfârleaza,
dumnealui, andaluzeşte —
moţăe şi nimiezeşte...

Când zăduful bate'n toi,
timpul cască'ntre pisoi.
Şi-acum, vorba nu ştiu cui,
dormim toţi siesta lui...

22 Mai 1983
Casa Luz

BEŢIE MISTICĂ

Orgie. Ce vis, ce rai!
Mă trezesc — cu chiu, cu vai.
Măi... dar cum de mă'mbătai?

Aleluia... în pridvor
zac heruvi beţi, în sobor,
cu cerul tras în urcior.

Adormiţi sub câte-o stea,
zac cu gura la ulcea.
Orgie cerească, grea...

Când o fi la ceas stingher,
pivnicer am să mă cer
Sfântului cu buţi de cer...

10 Iulie 1983
Casa Luz

P O E Ţ I I

Poeţii?
Serafici, precum sfinţii
şi profeţii,
nu mor.
Chiar când «mor» de dor,
poeţii se'ndumnezeiesc.
La soroc de veac lumesc,
când se deslipesc
din tină,
sus, în ţărmuri de lumină,
ei aştern trepte de har
în chivoturi de cleştar.

Şi se prind în curcubeu
ucenici Lui Dumnezeu,
Căruia Îi ţes poeme
din azururi şi din gheme,
şi le cântă'n zvon de ceteri
noaptea, lumii, din luceferi.

1 Ianuarie 1984
Casa Luz

TOT DESPRE POEŢI

Mă'ntrebaţi ce devin poeţii
după moarte,
şi dacă sufletul lor
se adumbreşte'n streşini de nori
ori în vreo carte.

Puţin-credincioşilor,
poeţii nu mor nici când «mor»!
Sufletul lor
desghiocat din tină,
se face fuior
de lumină,
fior şi har,
precum mireasma biblicilor profeţi
şi a seraficilor anahoreţi
din cearcăn lunar.

Când se desprind suind
din vremelnicie
întru veşnicie
pe trepte de sfinţenii, la cer,
poeţii sunt unşi în mister
martori şi ucenici
unici
ai lui Dumnezeu.

Din jordii de curcubeu,
din metafore,
din sfinte anafore,
din vis nelumesc,

ei făuresc
Domnului
osii de lumină, odoare, tipare
pentru planetele şi lumile Lui
viitoare.

Puţin-credincioşilor,
cine v'a spus, oare,
că poeţii mor?

Ascultaţi-i în limpezimea diminetilor,
în cântecul păsărilor,
în tăceri, în ceteri.

Ascultaţi-i când se crapă de ziuă
pe mări şi'n luceferi.

1 Ianuarie 1984
Casa Luz

PSALM

Doamne din Tării sihastre,
rotitor de lumi și astre,
în lumina feței Tale
cresce raiuri și catedrale.

Ci eu vin a-Ți cerși milă:
n'ai și niscaiva feștilă
pentru robul Tău de-o viață
care-orbecăe prin ceață?

24 Iunie 1983
Casa Luz

PSALM

Știind să scriu și să citesc,
mă unseși — și mă smeresc —
Doamne pretutindenesc,
diac în cinul Tău ceresc.

Scăpărând scântei în mine,
Tu m'asemuiși cu Tine.
Nu mai sunt, dar, oarecine.
Mă întreb, însă, cum vine,

Dătătorule de Viață,
că-s tot umbră, scamă, ceață,
și tot ții raboj la Carte
că-Ți rămân dator cu-o moarte?!...

20 Martie 1983
Casa Luz

PSALM MĂRUNT

Părintelui Alexandru Mircea

Suflet smerit, mă'nchin adânc pe la izvoare.
Sunt doar un diac și crestez vorbe'n câte-un semn
pe-o rază, pe sub lună, pe sub soare.

Îţi cânt vecernii, Doamne, din trișca mea de lemn
și, din măslinii și migdalii daţi în floare,
Te sorb — Lumină Lină — în stropi de untdelemn.

24 Aprilie 1983
Casa Luz

PSALMISTUL

La fiece rădăcină
simt un murmur de lumină.
Harfa cântă și alină.

Miruit cu zvon ceresc,
uit că-s, jos, biet ciob lumesc.
Parcă mă'ndumnezeiesc.

Harfa cântă și alină
rădăcina de lumină.

15 Martie 1983
Casa Luz

PSALM

Intr'ascuns de Tine, Doamne, am să cern
hambare de-azururi, duiumuri de stele
să Te omenesc, să Ţi le aştern
la Ierusalimul învierii mele.

31 Martie 1983 (Săptămâna Mare)
Málaga

PSALM

Doamne, 'n loc să-Ţi fie silă,
mă vrei înger din argilă.
Barem dacă m'ai cunoaşte:
sunt de-o vară tău de broaşte...

19 Iunie 1983
Casa Luz

FLAGELARE

Tată veşnic, Doamne mare,
Doamne'n raze şi'n odoare
de sfinte mărgăritare,
cum de stai — mă'ntreb — în har,
când Te'nşeală şi-un «măgar»
cât o namilă pe zare?

Frânt de şeale'n plecăciuni,
când îngân trei rugăciuni,
zbier o droae de minciuni.
Uite-Te, Sfinte, în jos
să vezi cât îs de râios,
făţarnic şi păcătos...

19 Iunie 1983
Casa Luz

PACE

Cetine de palmier
leagănă ev 'nalt sub cer.
Unduirea lor subţire
ţese linişti de psaltire
în chivot de mânăstire.

1 Aprilie 1983
Cádiz

ODATĂ PE ÎNSERAT

Odată, pe'nserat,
am să doinesc prelung, prelung
dintr'un oftat...
Şi când va'ncepe să bată
vecia în cerul de piatră,
am să'nnoptez un timp, sfios,
pe urma Domnului Cristos,
în streşini de nori.

Clipa de foc, de fiori,
Dumnezeu ştie
când are să m'ajungă;
dar, negreşit, o să vie
aşa, într'o dungă,
uşoară, într'o doară,
cu suspin de tulnic
şi zvon de vioară.

Doar cânt şi stihie,
dincolo de rău şi bine,
cu ecoul lumii'n mine,
m'oi pierde în veşnicie,
ín mireasma crinilor,
şi în mirul măslinilor:

Într'altă Andaluzie,
şi va fi ca'n poezie...

22 Februarie 1983
Casa Luz

NOAPTE ANDALUZĂ

Lui Mihai Enescu

Iarăşi lună şi mărgeane'n jur, de stele.
(Noaptea îşi anină somnul greu de ele.)
Pe la semn târziu urcă să le'nchidă
briza'n câte-o pleoapă, clipa'ntr'o firidă.

Galaxii de astre pardosesc coraluri.
Păsări de lumină se întorc la maluri.

30 Ianuarie 1983
Casa Luz

GIBRALTAR

Alb nenufar, altar
încremenit
peste înnalte vâltori;
hotar de tării
adumbrit
de cereşti galaxii;
popas de cocori călători
prin fierbinţi furtuni de lumină;
creştet de jar şi de tină;
clepsidră de vânt
la răscruci de azur şi de cânt
spre vastul Ocean
ţărmurit cu stânci de tăceri şi mărgean;
bolid lunecat în nemărginire;
prag şlefuit, de safire,
umăr de stei, iberic,
ivit din mit şi descânt,
oh, umăr feeric!

Gibraltar
cu roi de luceferi hotar,
înserarea de-acum
pe eşarfe de aur şi fum
mi-te răsfrânge — poleiuri şi dună —
în oglinzi de argint pe sub lună.

8 Septembre 1982
Gibraltar

DE PROFUNDIS

Lui Ovidiu Vuia

Se făcea că alunecam în noaptea ferbinte,
adâncă,
parcă'ntr'o mină
săpată în mine ca'n şisturi de stâncă.
Pe alt tărâm, cerul se boltea
şi el afund,
cu astre,
şi duceam pe umăr un bulgăr rotund,
fosforescent, ca o lună plină.

Marea se trăgea departe, ca un fiord.
Eu mă ştergeam, treceam
pe lângă veşnicii, în lumină
de rare tipare spre nord.
Printre clivaje subţiri se alegea, creştea
un cânt ca de orgă
într'o catedrală de abataje albastre.
Mă desfăceam în pale de umbre şi ceaţă:
parcă eram stihie dusă de vânt,
parca sunet, vocală de început de cuvânt.

Eram singur în haos şi'n tainiţa humii:
visam că zburam
şi-mi căutam urmele sufletului,
de la Facerea lumii.

Jur-împrejur, munţi şi mări de tăceri.
Şi Tu, Doamne, nu erai nicăieri...

17 Mai 1982
Cueva de la Pilota - Ronda

ÎNSERARE

Viscolite'n amurgul de aur,
ard culmile aspre, jugastre.
Jos, maree de lumină, albastre,
întorc în cearcănul lunii umbrele noastre.

29 Noembrie 1982
Arcos de la Frontera

PE UN ALBUM PRIBEAG

Am cărunțit și noi. Cum vezi,
prin singuratice amiezi,
furtuni de candide zăpezi
ne-au troenit pe tâmple'n ani.
Ne desfrunzim ca doi tufani...

Nn ne mai cresc prin visuri ulmi,
nici cerbi sărind din culmi în culmi.
Acest album de amintiri
ca ieri era — tu te tot miri —
o lume dalbă, de nuntiri.

În crugul anilor de-a pururi
ne credeam zei peste azururi.
Bătuți de gânduri cu lungi jordii,
azi rătăcim prin alte zodii,
lătrați, sub stele, de jigodii.

Tristețile adânci n'au leac.
«Jidovi» pribegi prin strâmbul veac,
ne ducem larii fără țară
la subsuoară cu-o vioară
legată cu-un crâmpei de sfoară...

Și ne-ascuțim într'una lancea
cu tristul cavaler din Mancea.

Hei, Rosinanta, Sancio Pancea!...

21 Mai 1982
Benalmádena

NUNTIRE MISTICĂ

Odată o să bată şi ceasul şters,
ceasul afar din timp, din Univers.
Şi rând pe rând — sau adăstând în doi,
sub palmier — ne-om lua drumul şi noi
— drum albăstrui de smirnă şi de fum —
drum, sus, de un cocor şi de-un lăstun.

Şi vom străbate îndemnând în noapte
prin vaduri de umbre, departe.
Totul va fi o mistică nuntiere,
şi'n naos de cleştar, la Mânăstire,
vom veşnici în geamănă tulpină,
de-a pururea'n stihare de lumină.

Şi când şi când ne-om apleca'mpreună
cătând încolo, dincolo de lună.
Şi poate aşa afla-vom că în Ţară
S'a'ntors Cristos, şi-ai noştri'n padini ară.

10 August 1983
Casa Luz

S'A MAI APRINS O STEA

Să-mi lumineze crucea
şi cântul fără ţară,
s'a mai aprins o stea
pe boltă, de cu seară.

Era prea deasă umbra
albastrului de sus.
L-adulmecam prin noapte,
în cruce, pe Iisus.

S'a mai aprins o stea
—o lacrimă de aur —
când timpul asfinţea
la margine de plaur...

Şi Crist unde era?

19 Aprilie 1983
Casa Luz

ȘOVĂIRE

Mai e o noapte 'naltă
departe, pân' la stele;
jos, marea se frământă
cu cerul prins în vele.

Ci visul tot îndeamnă
aripa, sus, să'nfrunte
însinguratul spațiu
și ceața de pe munte.

Să iau în piept urcușul
cu vulturii și norii?...
Acolo suie, însă,
abia nemuritorii...

Și când și când cocorii.

28 Aprilie 1984
Casa Luz

POST MORTEM

Când m'am desprins
spre necuprins
la ceas de jar
fără tropar,
spuneau unii cuminți
— cu aer de sfinți —
că m'au văzut Porumb
zburând rotund
printre geranii
pe jos, prin Spanii...

Alții, mai duioși,
mai evlavioși,
ziceau c'am asfințit
cu soarele,
cu mioarele,
și c'am ațipit
cu îngerii
pe văile plângerii...

Cei dintre stihii
băsneau celor vii
c'aș fi pierit
— hoit nemiruit —
în vânt, prin zăpezi,
între huhurezi...

Mulţi au şi jurat
că m'am depănat
cu Cel Necurat,
c'aş fi adunat
pir în loc de rodii,
vorbe seci în dodii,
semne fără rost,
şi c'am fost un prost...

Ba, că nici n'am fost,
că m'au fost găsit
strigoi răstingnit,
nămolit în vis
subt un paraclis...

26 Februarie 1983
Casa Luz

DIN ALTE TĂRÂMURI

Din alte tărâmuri, din sori, din vâltori
tot aud chemări de nimeni ştiute.
Izvodesc lumină când ţes iambii ori
când murmur tăceri pe vânt şi-alăute.

Slugă la vreun sfânt — frate de cânt geamăn,
mi-e viersul cuprinderi de har şi chemări.
Plugărind pe cer, ar mereu şi semăn
galaxii de aştri, vise pe'nserări.

Ies din veac s'aştern lumi în câte-un semn
şi bat la vecernii toaca mea de lemn.

31 Iulie 1982
Casa Luz

ÎNTRE MUNTE ȘI MARE

Anei

Când ziua ne pârgue'n soare
aromiri de rai și de cimbru
— încleștat cu marea cea mare —
muntele-și înnalță'n vâltoare
spinarea pietroasă de zimbru.

Când luna scânteiază pe cer,
iubito, ogive albastre,
cetini ușoare de palmieri
și adumbrite, dese tăceri
freamătă'n genele noastre.

Zvonuri asfințesc peste noi:
e ora de rubine, când astre
curg șuvoi în fereastră și-apoi
ne scapără garoafe în glastre.

7 Iunie 1982
Casa Luz

PUI DE ÎNGER

În icoana mea de sus
pui de înger doarme dus.
Cu har alb învolburat,
doarme'n aripi veșmântat.

Leagănă-mi-l, lună, lin,
fă-i din raze baldachin.
Adumbrește-l, stea-lalea
și dă-i lumina s'o bea.

Visule, dă-l în scrânciob;
eu îi cânt, tu fie-i rob.

11 Iunie 1983
Casa Luz

ÎNTRE MUNTE ŞI MARE

Anei

Când ziua ne pârgue'n soare
aromiri de rai şi de cimbru
— încleştat cu marea cea mare —
muntele-şi înnalţă'n vâltoare
spinarea pietroasă de zimbru.

Când luna scânteiază pe cer,
iubito, ogive albastre,
cetini uşoare de palmieri
şi adumbrite, dese tăceri
freamătă'n genele noastre.

Zvonuri asfinţesc peste noi:
e ora de rubine, când astre
curg şuvoi în fereastră şi-apoi
ne scapără garoafe în glastre.

7 Iunie 1982
Casa Luz

PUI DE ÎNGER

În icoana mea de sus
pui de înger doarme dus.
Cu har alb învolburat,
doarme'n aripi veşmântat.

Leagănă-mi-l, lună, lin,
fă-i din raze baldachin.
Adumbreşte-l, stea-lalea
şi dă-i lumina s'o bea.

Visule, dă-l în scrânciob;
eu îi cânt, tu fie-i rob.

11 Iunie 1983
Casa Luz

RECITAL

Anei

Un vârf însorit, de măslin, şi'n jur
umbrarul unui cer adânc, fără contur,
plutind — albastru — pe livezi,
şi'n vârf, canarul — un sfârc, că nici nu-l vezi
când zornăie şi cerne dintre foi
axioane şi visterii şi zurgălăi.

Măestrul are'n guşă tot argintul
şi harfe şi volute şi descântul,
şi tot din guşa scrisă cu terţine
scoate şi flaute şi naiuri şi rubine.

De sub măslin l-admiră un sticlete,
şopârle de-ametist şi greieri cu egrete,
şi melci — o sumedenie — de ţiplă,
lăcuste'n catalige lungi de sticlă,
albinărimea de aur, din uleie,
fluturi suflaţi cu zmalţ de azaleie,
şi vacile Lu Dumnezeu, lehuze,
iar din hotar, cicalele-andaluze.

Cântările, din slăvi de curcubeu,
le dirijează Însuşi Dumnezeu
în largi spirale.
Şi tot El le sculptează şi le-aşează
în aeriene, dalbe catedrale.

30 Iulie 1983
Casa Luz

ANIVERSARE

Pictorului Ioan Mirea

Urcat de jos, din vrej,
port mir în rădăcină.
Mă simt arc, sorb, vârtej
în creştet de lumină.

Ca un descânt în şoapte,
mi-e scrisa'n glii şi'n frunte.
Străfulgerând prin noapte,
cresc stelele mărunte.

Timp alb îmi prisoseşte
subt semnul altei zile.
Hai, inimă: cereşte,
fă raiuri din argile...

17 Martie 1983
Casa Luz

CÂNTEC DE AMIAZĂ

Pe-aici, între Mediterană și munți,
se arcuesc veșnicii
— albastre punți —
peste aprinse amiezi.

Pe-aici, pe aceste creste
de alabastru,
vultùrul hispanic își rotește
zborul, înaltul, sihastru.

Tăcerea miroase a ambră
pe-aici, a ceară și-a laur.
Cerbi de lumină speriați, alungați
de propria lor umbră,
se fugăresc, se cumpănesc
în coarne pe coclaur de aur.
Da, *sierra* de-aici e un istm fermecat,
afară din geografii, aninat
între cer și-un ocean
căptușit cu alt cer de mărgean.

Îmi lipesc urechea de măslin:
aud sfințindu-i-se mirul, lin,
lin ca un amin.

29 Noembrie 1982
San Pedro de Alcántara

PANTEONUL DE LA ITALICA (*)

Iată-mă iar la hotarul stingher,
unde se'nnoadă drum cu drum
în ev, în mister.
Am ajuns iar la uitatul altar
al strămoșilor.
Fuioarele de umbră ale chiparoșilor
leagă pământul și osemintele lor
de-a dreptul de cer.

Ce pot să mai adaog acum
întru mărirea legendei?
Uimit, ce să mai cânt, ce să mai cer...

Mă'mpunge totuși un gând:
ce fulgerări de destin i-or fi împins
pe-acești viforoși strămoși
să-și ducă urmele, turmele,
castrele, legile, sângele, urnele
tocmai în acel răstignit
hotar de lumi de la răsărit?

Tocmai acòlo, de unde viu eu,
buciumaș uitat,
învins,
aducând, înjunghiat,
un zeu
și steagul cu lupi, dac, sângerat
pe țăndări de scut...

Se lasă veşnicia'n coroane de pini,
peste milenarele rădăcini.
Oh, ştiu acum, înţeleg
gândul lor ctitor, întreg...

Hai suflete, 'ngenunche, te'nchină
pe-aceste sfinte racle de lumină!

9 Martie 1983
Italica, Sevilla

(*) Anticul municipiu roman Italica, unde, la 13 Septembre 53 d.C., s'a născut Traian, a fost scos la lumină de arheologi în câmpia betică (Andaluzia de azi) în apropierea Seviliei. De aci Traian a plecat la Roma şi de acolo, la 101, a pornit viforos spre dest'nul lui (şi al nostru) dacic.

D O R

Plouă. Noaptea lichidă şi rece,
val după val se petrece
spre larguri de golf african.
(*Mais où sont les neiges d'antan?*)

Real, timpul se'nchează sub prund
şi se'mpietreşte în teancuri afund.
În golul lui creşte şi creşte
prin strâmb echinox dosnic
şuerul cosmic.

Sunt singur şi dibui cerul orbeşte.
Doamne,
şi România — pe unde mai este?

Coasta Soarelui
16 Ianuarie 1983

ALEXANDRU GREGORIAN

—Scrieri apărute—

In românește — poesie:

POEME PENTRU CRUCIATI, 1943, un volum, două ediții, Editura Cugetarea, București.

POEME PENTRU FRATI MEI, 1953, un volum, Editura autorului, Muenchen, Germania.

PETE DE LUMINĂ, 1980, Salamanca.

COASTA SOARELUI, 1982, Salamanca.

In românește — esseuri, articole poltice 1928-1944 în revistele: SFARMA PIATRA fondată împreună cu Nichifor Crainic, director A. G., și GANDIREA. In ziarele: MISCAREA, CALENDARUL, UNIVERSUL. București. TARA DEMIURGULUI, 1943, un volum, eseeuri, Editura Cugetarea, București.

In italiană — articole politice, 1945-1959:

IL GIORNALE D'ITALIA, Roma: L'OSSERVATORE ROMANO, Roma; IL QUOTTIDIANO, Roma.

In engleză — articole politice, 1959-1975:

THE ITALIAN-AMERICAN HERALD, Philadelphia, Pa. săptămânal fondat și condus de A. G.

THE EVENING BULLETIN, unul din marile cotidiane americane, Philadelphia, Pa.

CONGRESSIONAL RECORD, buletinul oficial al Congresului american, articole și conferințe ale lui A. G., citite de diferiți deputați în Congres, Washington, D. C.

THE CATHOLIC NEWS, New York; THE STAR HERALD, Camden, N. J.; THE PILOT, Boston, Mass.; THE WANDERER, St. Paul, Minn., U.S.A.

Alte îndeletniciri și înfăptuiri:

Consilier de presă și cultură pe lângă Legația Română din Italia 1940 și 1944.

Fondator si director al primei gazete românești în exil ȚARA, 1949-50, Roma.

Președinte al scriitorilor și ziariștilor liberi din Centrul și Răsăritul Europei, Roma, 1949-50.

Corespondent al agenției FREE EUROPEAN PRESS SERVICE, Roma, 1949-50.

Fondator și colaborator al secției românești a postului de radio Roma, 1945-50.

Fondator și director al secției românești a postului de radio american FREE EUROPE, 1950-54, Muenchen.

Colaborator al secției românești a postului de radio VATICAN, Roma, 1957.

Membru fondator și secretar general al SOCIETATII ACADEMICE ROMANE, Roma, 1957-59.

Comunicare despre «URMELE LUI OVIDIU LA TOMIS» în cadrul congresului internațional dedicat împlinirii a două mii de ani de la nașterea poetului latin, Sulmona, Italia, 1957.

Profesor de limba și istoria civilizației franceze la UNIVERSITATEA SAN FRANCISC OF ASSISI, Loretto, Pensilvania, 1965-1975.

Member of the NATIONAL SOCIETY of Literature and Arts (1976, U.S.A.).

Comentator de politică internațională al postului de radio al Universității SAN FRANCISC OF ASSISI, Loretto, 1965-74.

CUPRINSUL

PUBLICACIONES DE LA ASOCIACION CULTURAL HISPANO-RUMANA DE SALAMANCA

1. Francisco Elías de Tejada: *La Filosofía del Derecho y del Estado en Rumania.* Salamanca, 1949.
2. Cirilo Popovici: *La Organización judicial en Rumania.* Salamanca, 1949.
3. Aurelio Rauta: *Bases jurídicas y sociales de la propiedad agraria en Rumania.* Salamanca, 1949.
4. George Uscatescu: *Concepción jurídica rumana.* Salamanca, 1949.
5. Mihail Eminescu: *Poesii.* Edición crítica de Aurelio Rauta. Salamanca, 1950.
6. Horia Sima: *Menirea Naționalismului.* Salamanca, 1951.
7. Ion Luca Caragiale: *Cuentos rumanos.* Traducción de Aurelio Rauta. Salamanca, 1952.
8. Ion Luca Caragiale: *Teatru.* Salamanca, 1952.
9. Horia Stamatu: *Diálogos (Poemas).* Edición bilingüe. Traducción de Aurelio Rauta. Salamanca, 1971.
10. Vintila Horia: *Noua poezie românească (Antologie).* «Colecția Meșterul Manole». Salamanca, 1960.
11. Aurelio Rauta: *Modern Romanian Coins.* Salamanca, 1974.
12. Vintila Oria: *Viitor petrecut (Poeme).* Salamanca, 1976.
13. Horia Stamatu: *Jurnal.* Salamanca, 1979.
14. Alexandru Gregorian: *Pete de Lumină.* Salamanca, 1980.
15. Alexandru Gțegorian: *Coasta Soarelui (Poeme).* Salamanca, 1982.
16. Alexandru Gregorian: *In Creștetul Luminii (Poeme).* Salamanca, 1985.
17. Alexandru Gregorian: *Encanto Andaluz (Poemas).* Salamanca, 1985.